

UN SCURT ISTORIC AL CULTULUI CREȘTIN PENTICOSTAL

La începutul secolului al XX-lea, în Statele Unite ale Americii, la Los Angeles, pe Azusa Street, a avut loc o mare revărsare a Duhului Sfânt, unde botezurile cu Duhul Sfânt și vindecările divine au avut un impact deosebit asupra oamenilor din SUA, cât și asupra oamenilor veniți din alte țări. În urma botezurilor cu Duhul Sfânt s-au înființat biserici pentecostale în SUA și în multe țări, de pe toate continentele.

Pe teritoriul țării noastre sunt informații, despre persoane din mai multe localități din Bucovina, că înainte de anul 1922, au avut experiența botezului cu Duhul Sfânt. De asemenea, în localitatea Dîrlos, județul Sibiu, au fost persoane botezate cu Duhul Sfânt în această perioadă.

În România, prima biserică pentecostală s-a înființat în data de 10 septembrie 1922, în localitatea Păuliș, jud. Arad, în locuința familiei Gheorghe și Persida Bradin și, până la sfârșitul anului 1922, Biserica Pentecostală din Păuliș număra aproximativ 30 de persoane majore, formând și un mic cor. A doua biserică pentecostală s-a înființat după două luni, în casa soților Vasile și Persida Semenașcu, în localitatea Cuvin, județul Arad, localitatea de baștină a fratelui Bradin. În anul 1926, în județul Arad erau șase biserici pentecostale la: Păuliș, Cuvin, Arad-Micalaca, Măderat, Pâncota și Șoimoș.

Până în anul 1929 s-au înființat biserici pentecostale în Bucovina, Bihor, Banat, pe Târnave, Moldova de Nord și de Moldova de Sud. În Bucovina au fost slujitorii Cristian Gavrilă din Bilca, Toader Daniliuc, Guranda din Dumbrăveni, Vasile Răscol din Pătrăuți, Procopie și Dumitru Mireuță din Volovăț, care au lucrat în ogorul Evangheliei și la răspândirea credinței pentecostale, iar în urma lucrării lor s-au format multe biserici pentecostale. În Bihor a fost un pioner al credinței, Pavel Ciuci din Picleu, care a fost ordonat de fratele Gheorghe Bradin în anul 1927. El a fost însoțit de puterea lui Dumnezeu și, împreună cu frații Mihai Urs și Ioan Urs, precum și alți slujitori, au fost folosiți pentru răspândirea credinței pentecostale în întreg Bihorul, unde s-au înființat multe biserici. În județul Sibiu s-a înființat biserică pentecostală la Dîrlos, iar apoi în Curciu, Boian și în alte localități, unde a slujit pastorul Mihail Thelmann. În zona Banatului au slujit frații Mihai Olariu, Alexandru Isbașa, Ocoliașan, precum și alți slujitori pe care Dumnezeu i-a folosit pentru răspândirea credinței pentecostale și înființarea de biserici pentecostale. În sudul Moldovei - Brăila, Galați, în multe sate, Dumnezeu l-a folosit pe fratele Solomon Borlovan, prin care s-au întors la Domnul frații Ioan Bododea și Mihai Radu, și, împreună, au lucrat la formarea bisericilor pentecostale din această zonă.

În anii '30 credința pentecostală s-a extins în zona Clujului pe Someș și un rol important l-au avut frații Vasile Crișan, Ioan Sima, Iacob Măriuța, Iacob Pădurean, Ilie Tuda. În zona Olteniei, Dumnezeu l-a folosit pe Tudor Macarie, care a slujit în Craiova. Atunci s-a convertit Alexie Vamvu, care va avea un rol important în lucrarea pentecostală din România după cel De al Doilea Război Mondial. În București au slujit frații Eugen Bodor din Burdujeni și Ioan Bododea din Brăila, care s-au mutat în anul 1933 la București și au înființat prima biserică pentecostală pe Strada Hotin nr.16, iar după trei luni s-au mutat în strada Chișinău, la nr. 21. În anul 1934 s-a mutat la București fratele Ioan Danciu, iar în anul 1940 Pantelimon Cojocar, slujitori care au avut multe responsabilități în lucrarea Domnului.

Pionierii credinței penticostale din Bucovina au trecut Carpații Orientali în Transilvania, propovăduind credința penticostală în județul Bistrița, de unde a fost răspândită mai departe de către Elisei Rus din Negrilești și Dumitru Moldovan din Dobric. În perioada interbelică era județul Năsăud, iar localitățile Negrilești, Dobric din județul Someș. În anul 1935 exista o biserică penticostală în Răzoare, județul Maramureș, unde, după Al Doilea Război Mondial, a fost un slujitor cunoscut Gavrilă Lațiș. În anul 1934, între etnicii ucraineni din județul Maramureș, în localitatea Poienile de sub Munte, s-a format prima biserică penticostală. Primii penticostali din zonă au fost Toader Bucurici și Petru Bejera, care au fost botezați cu Duhul Sfânt în anul 1931, la Buenos Aires, și s-au repatriat în 1934.

Încă de la înființarea primelor biserici penticostale din România s-au făcut cereri de recunoaștere oficială din partea autorităților. Prima cerere a fost depusă cu ocazia vizitei lui Pavel Budean în România spre finalul anului 1924, cerere care a primit un răspuns negativ prin decizia Ministerului Cultelor nr. 5734, din 29 ianuarie 1925.

În anul 1925 a fost tipărit, la Lipova, un nou *Memoriu de credință*, care a fost anexat la noi cereri adresate Ministerului Cultelor; penticostalii nu au obținut niciun rezultat pozitiv. În anul 1928, Ministerul Cultelor a emis Decizia nr. 24536/1928, în care credința penticostală a fost trecută și de data aceasta tot în rândul sectelor religioase interzise.

În data de 22 februarie 1929, la Brăila, mai multe biserici penticostale din zonă, din Galați, Lascăr Catargiu, Costache Negri și Brăilița s-au organizat ca Asociația religioasă „Biserica lui Dumnezeu Apostolică”, avându-i pe Ion Bododea președinte și Mihai Radu secretar. Cu această ocazie, Gheorghe Bradin a scris un *Memoriu de credință*, care a fost tipărit la Brăila. Pe data de 15 iunie 1929, Ion Bododea și Mihai Radu au depus la Ministerul Cultelor și Artelor o cerere de recunoaștere a Asociației religioase „Biserica lui Dumnezeu Apostolică”, înregistrată sub numărul 15723, la care erau atașate procesul verbal de constituire a asociației și *Memoriul* tipărit în anul 1928 la Brăila, dar Asociația nu a fost recunoscută.

În anul 1930, Ministerul Cultelor, prin ordinul nr. 93114/1930, transmis prefectului din județul Arad, îi numește „penticostaliști” pe aderenții „Bisericii lui Dumnezeu Apostolice” și ordonă închiderea caselor lor de rugăciune. Apoi, în anul 1931, Consiliul Inspectorilor pentru Culte, prin avizul nr. 49 din 11 martie, arată că doctrina asociației religioase „Biserica lui Dumnezeu Apostolică” este una și aceeași cu a „penticostaliștilor” și, prin urmare, trebuie menținută interdicția. Apoi, prin decizia Ministerului Cultelor și Artelor nr. 114119/1933, credincioșii penticostali, atât cei ce poartă denumirea de „penticostali”, cât și cei ce aparțin de „Biserica lui Dumnezeu Apostolică”, sunt considerați membri ai „sectelor” interzise. După această decizie, a urmat o serie de memorii și proteste care au determinat Ministerul Cultelor și Artelor să emită adresa nr. 44627/1934, prin care li se cerea prefectilor de județe să raporteze felul de comportare al penticostalilor. Deși majoritatea rapoartelor au fost în favoarea credincioșilor penticostali, aceștia nu au fost recunoscuți oficial.

În toată perioada interbelică, credincioșii penticostali din România au fost persecutați. Bisericile penticostale nu au fost recunoscute în România înainte de cel de-al Doilea Război Mondial, deși s-au făcut mai multe încercări de a obține recunoașterea din partea Statului român.

Chiar dacă nu au fost recunoscuți de către autoritățile din vremea respectivă, credincioșii pentecostali au continuat să-L slujească pe Dumnezeu cu mult devotament. De multe ori erau găsiți de autorități în timpul rugăciunii sau în mijlocul unui serviciu religios, erau arestați și purtați de la un post de jandarmi la altul, unde, de multe ori erau bătuți cu bestialitate. Acuzațiile care li se aduceau credincioșilor erau întotdeauna politice – că subminează statul, că sunt trădători ai națiunii influențați de maghiari sau că sunt bolșevici care încearcă să dea o motivare religioasă ședințelor lor ilegale. Niciuna dintre aceste acuzații nu a fost reală, singura lor vină fiind, așa cum spunea pe atunci jurnalistul Mihail Sevastos, că ei considerau că „ochii Mântuitorului au altă culoare decât cea recunoscută oficial”: „Apostolicii nu-s spirite îndreptate spre soluții sociale violente, cu caracter radical. Ei se mulțumesc să contempleze în ochi pe Isus. Și ochii aceștia lor li se pare că-s de altă culoare decât cea recunoscută în mod oficial.”

Au existat și cazuri în care, în urma bătăilor primite de la jandarmi sau de la alte persoane, sau în urma condițiilor de temniță, câțiva credincioși pentecostali au decedat. Primul martir pentecostal român este Partenie Pera din Lipova, județul Arad. Un alt martir este Dumitru Pernevan, un credincios dintr-o localitate din zona Aradului, care a decedat în luna august a anului 1927 în urma unei hemoragii declanșate de loviturile primite de la un grup de persoane în stare de ebrietate, care l-au auzit predicând Evanghelia unor credincioși. Gavril Cîrstean, care a fost supraveghetor în Filiala Suceava, a murit în anul 1935 în urma unor lovituri primite de la jandarmi. În luna noiembrie a anului 1937, în localitatea Bratca din județul Bihor, Ioan Ungur a fost arestat la o slujbă la care au participat 40 de credincioși și dus la postul de jandarmi. A primit de la un jandarm o lopată peste spate, care i-a afectat atât de mult plămânii încât a decedat după mai puțin de două luni, pe data de 6 ianuarie 1938.

După cel De-al Doilea Război Mondial, pentecostalii din țara noastră au căutat din nou să fie recunoscuți de către autorități. În anul 1945 erau trei grupări pentecostale și aveau împreună aproximativ 15.000 de membri. Până în anul 1950, numărul acestora s-a dublat. Situația din anul 1950 era următoarea: Biserica lui Dumnezeu Apostolică – Pentecostală avea 25.910 de membri; Creștinii botezați cu Duhul Sfânt – aproximativ 4.500, iar Ucenicii Domnului Isus Hristos – aproximativ 1.500.

În data de 23 decembrie 1946, gruparea de pentecostali din Arad a fost recunoscută ca asociație religioasă sub denumirea „Biserica lui Dumnezeu Apostolică Pentecostală”. Având în vedere că era posibilă recunoașterea unui singur Cult Pentecostal în România, gruparea din București, denumită „Creștinii botezați cu Duhul Sfânt”, s-a unit cu asociația religioasă „Biserica lui Dumnezeu Apostolică Pentecostală” din Arad, în februarie 1950, iar gruparea „Ucenicii Domnului Isus Hristos” din București s-a unit cu asociația din Arad, în martie 1950.

În data de 14 noiembrie 1950, prin Decretul nr. 1203 al Prezidiului Marii Adunări Naționale, a fost recunoscut Cultul Pentecostal – Biserica lui Dumnezeu Apostolică din România.

Primul congres al Cultului Pentecostal a fost la Arad în zilele de 21-22 iulie 1951. A fost ales Comitetul Executiv:

– Gheorghe Bradin, Arad – președinte;

- Alecsie Vamvu, București – vice-președinte;
- Pavel Bochian, Arad – vice-președinte;
- Trandafir Sandru, Arad – secretar general și redactor;
- Petru Ardeu, Arad – casier central;

Supraveghetorii filialelor:

- Pavel Bochian – Filiala Arad;
- Petru Tivadar – Filiala Oradea;
- Ioan Sima – Filiala Cluj;
- Alecsie Vamvu – Filiala București;
- Gheorghe Irimiciuc – Filiala Bucovina;

Al doilea congres al Cultului Penticostal a fost ținut în anul 1956. Au fost aleși în Comitetul Executiv al Cultului Penticostal: Gheorghe Bradin - președinte, Pavel Bochian din Arad și Petru Tivadar din Oradea, ca vicepreședinți, Ion Manea din București, secretar general și redactor șef al *Buletinului Cultului Penticostal*, și Ioan Oprea, tot din București, casier central.

După decesul președintelui Gheorghe Bradin, la 25 martie 1962, conducerea cultului este preluată de vicepreședintele în exercițiu Pavel Bochian, care a condus Cultul Penticostal până la al treilea congres, organizat în anul 1986. În această perioadă, multe funcții din Executiv și din Filiale au fost decise de Consiliul Bisericesc.

În anul 1986, pe data de 14 iunie, are loc la București al treilea congres al Cultului, în Biserica “Filadelfia” București. După vot, Consiliul Bisericesc se retrage și stabilește prin vot Comitetul Executiv: Pavel Bochian – președinte, Lazăr Gog – vicepreședinte I, Constantin Leontiuc – vicepreședinte II, Trandafir Sandru – secretar general, Alecsie Vamvu – casier central, Cristian-Vasile Roske – redactor șef al revistei *Buletinul Cultului Penticostal*.

Cu ocazia congresului sunt raportate și unele statistici privind Cultul Penticostal. Numărul total al membrilor era de 165.000, dintre care 95.000 de membri majori și 75.000 de copii sau tineri care nu făcuseră botezul în apă. Filiala Arad - 38.500 de membri majori și 26.400 de membri aparținători, Filiala Oradea -39.300 de membri majori și 29.400 de aparținători și Filiala Suceava -17.200 de membri majori împreună cu 14.200 de aparținători.

În Cultul Penticostal, la momentul respectiv, erau autorizate 792 de biserici în 34 de județe și în București. Dintre acestea, 208 comunități și 124 filii, răspândite în 18 județe, aparțineau de Filiala Arad, 238 de comunități și 112 filii, de pe cuprinsul a 8 județe, formau Filiala Oradea, și 88 de comunități împreună cu 22 filii în 8 județe erau în Filiala Suceava.

În ce privește informarea credincioșilor penticostali, semnalăm că apariția primei reviste penticostale din România este legată de sfatul frățesc ținut în Păuliș în toamna anului 1928, cu scopul organizării și stabilirii principiilor de credință ale Mișcării Penticostale din România. La această consfătuire s-a luat decizia editării și tipăririi unei reviste, care avea să se intituleze Glasul Adevărului. Primul număr din revista *Glasul Adevărului* a apărut în ianuarie 1929, la Brăilița, județul Brăila, avându-l ca redactor responsabil pe Ioan Bododea, însă, după numai două luni, revista și-a schimbat denumirea în *Cuvântul Adevărului*, pentru că mai exista o revistă religioasă cu același nume.

Cititorii revistei *Cuvântul Adevărului* puteau citi articole precum: *Educația noastră duhovnicească*; *Dreptarul învățăturilor sănătoase*; *Studiu biblic*. *Buletinul Cultului Penticostal* a început să fie publicat din septembrie 1953. Redactorii șefi ai periodicului au fost frații Trandafir Sandru (1953 – 1956; 1968 – 1986) și Cristian Vasile Roske (începând cu 1986) – care, de altfel, a lucrat la *Buletin* încă de la prima apariție, din 1953, ajutând la toate lucrările necesare, de la scrierea și stilizarea articolelor, până la tehnoredactare și corecturi. După Revoluția din decembrie 1989, începând cu ianuarie 1990 s-a revenit la vechea denumire din anii '30, *Cuvântul Adevărului*, păstrându-se, totuși, în continuare, și subtitlul *Buletinul Cultului Penticostal*, ca organ de presă, apărând în condiții grafice tot mai bune și în tiraje tot mai mari.

Chiar dacă, în această perioadă, libertatea religioasă a fost limitată, Dumnezeu a binecuvântat lucrarea pe care au făcut-o bisericile penticostale, iar numărul credincioșilor și al bisericilor a crescut mult. Este important de menționat că, deși autoritățile comuniste erau împotriva lucrării Duhului Sfânt, în mod deosebit împotriva vorbirii în limbi și a prorociei, cu ajutorul lui Dumnezeu s-a păstrat identitatea penticostală. Prin predici și studii biblice, credincioșii au fost învățați despre botezul cu Duhul Sfânt și darurile Duhului Sfânt și au fost organizate stăruințe în rugăciune pentru primirea botezului cu Duhul Sfânt.

Pregătirea teologică a slujitorilor s-a făcut prin cursuri biblice organizate de Conducerea Cultului și prin Seminarul Teologic Penticostal, Din 1950 până în decembrie 1989, penticostalii din România au avut parte de o libertate religioasă limitată. În această perioadă, Cultul Penticostal s-a organizat la nivel central, regional și local, urmărind vestirea Evangheliei, păstoria bisericilor și formarea slujitorilor pentru lucrarea lui Dumnezeu.

În anul 1974, au fost organizate „Cursuri biblice pentru pregătirea și perfecționarea pastorilor”, iar între anii 1974-1976 au fost organizate patru serii de cursuri biblice cu o durată de trei luni. Directorul acestor cursuri era Trandafir Sandru, iar lectori erau Pavel Bochian, Alexie Vamvu, Ioan Porumbin.

În anul 1976 este aprobată înființarea Seminarului Teologic Penticostal, sub conducerea fratelui Trandafir Sandru, în prima serie au fost admiși 15 seminariști. Au predat următorii profesori: Trandafir Sandru, Pavel Bochian, Alecsie Vamvu, Emil Bulgăr, Athanase Negoită și Florin Rădulescu. Înscrierea unei a doua serii de studenți a fost permisă de autorități abia în anul 1980, după ce prima serie a finalizat cursurile; în plus, a doua serie a fost limitată la cinci studenți, a treia serie a fost permisă în anul 1984 cu 10 studenți. Începând cu anul 1986 s-a permis înmatricularea a câte trei studenți, în fiecare an, până în anul 1989, când au fost admiși cinci studenți.

De la Revoluția Română din decembrie 1989 până în prezent, ne bucurăm de libertate religioasă în țara noastră. În această perioadă s-au organizat evanghelizări în casele de rugăciune și în locuri publice, s-au autorizat noi biserici, s-au ordonat slujitori, s-au construit noi lăcașuri de închinare și s-au înființat instituții de învățământ penticostal la toate nivelurile educaționale, de la grădinițe până la instituții de învățământ superior.

În decembrie 1989, Cultul Penticostal avea doar trei filiale (filiala a primit ulterior denumirea de comunitate regională). Pentru ca lucrarea să fie cât mai eficientă, s-au înființat noi comunități. În prezent, Cultul Creștin Penticostal are nouă

comunități regionale și o comunitate etnică în România și trei comunități teritoriale în Europa.

După anul 1989, congresele Cultului Penticostal au fost organizate la fiecare patru ani. În cadrul acestor congrese au fost alese următoarele Comitete Executive: Congresul al IV-lea, Cluj 15 mai 1990: Emil Bulgăr – președinte, Marinel Mesaroș și Pavel Riviș-Tipei – vicepreședinți, Trandafir Sandru – secretar general, Ioan Gurău, Valer Brîncovan și Romu Mocan – membri. În contextul plecării lui Valer Brîncovan la studii, în SUA, locul său în comitet a fost ocupat de Florian Mudura, în octombrie 1990. Congresul al V-lea, București 4-5 noiembrie 1994: Pavel Riviș-Tipei – președinte, Emil Bulgăr și Marinel Mesaroș – vicepreședinți, Ioan Gurău – secretar general, Cristian-Vasile Roske – casier central, Trandafir Sandru și Romu Mocan – membri. Congresul al VI-lea, Arad 26-27 noiembrie 1998: Pavel Riviș-Tipei – președinte, Marinel Mesaroș – secretar general, Emil Bulgăr și Mircea Demean – vicepreședinți, Ioan Gurău – trezorier, Romu Mocan și Moise Ardelean – membri. Congresul al VII-lea, Oradea, 9-10 octombrie 2002: Pavel Riviș-Tipei – președinte, Ioan Gurău – secretar general, Moise Ardelean și Romu Mocan – vicepreședinți, Ioan Moldovan, Aurel Moldovanu și Costache Șerban – membri. Congresul al VIII-lea, Timișoara, 26 octombrie 2006: Pavel Riviș-Tipei – președinte, Romu Mocan – secretar general, Ioan Moldovan și Moise Lucaci – vicepreședinți, Moise Ardelean, Aurel Moldovanu și Ioan Gurău – membri. Congresul al IX-lea, Bistrița, 19 noiembrie 2010: Pavel Riviș-Tipei – președinte, Ioan Gurău – vicepreședinte, Romu Mocan – secretar general, Moise Ardelean, Ioan Filip, Costache Șerban, Florin Ianovici, Aurel Moldovanu și Ioan Moldovan – membri. Congresul al X-lea, Arad, 7 noiembrie 2014: Moise Ardelean – președinte, Romu Mocan – secretar general, Aurel Moldovanu – vicepreședinte, Liviu Axinte, Ioan Gurău, Ioan Moldovan, Ioan Filip, Simion Bumbar și Mircea Deteșan – membri. Congresul al XI-lea, Vicovu de Sus, 1-2 noiembrie 2018: Moise Ardelean – președinte, Simion Bumbar – secretar general, Aurel Moldovanu – vicepreședinte, Ioan Filip, Iosif Anca, Ioan Moldovan, Vasile Bojor, Liviu Axinte și Ioan Bădeliță – membri.

Libertatea religioasă obținută în decembrie 1989 a făcut posibilă dezvoltarea învățământului teologic în Cultul Penticostal. Seminarul Teologic Penticostal s-a dezvoltat și a fost acreditat ca instituție de învățământ superior, sub denumirea de Institutul Teologic Penticostal din București. Comunitățile Cultului au înființat școli biblice și seminarii teologice care pregătesc slujitori pentru lucrarea Domnului. S-au înființat grădinițe, școli primare și gimnaziale, licee teologice penticostale și școli postliceale, de către comunități și biserici locale.

În această perioadă multe biserici penticostale din România au avut inițiativa unor proiecte sociale pentru sprijinirea persoanelor aflate în nevoie. S-au deschis multe case de copii, centre de zi în care copiii din familii mai sărace primesc o masă caldă și sunt ajutați la temele pentru școală. De asemenea, unele biserici penticostale s-au implicat în acțiuni de integrare a romilor în societate.

Cultul Creștin Penticostal are următoarele părți componente: biserici locale, Comunități Regionale, Comunitatea Etnică Maghiară, Comunități Teritoriale din diaspora, Institutul Teologic Penticostal din București, Fundația APME, Fundația AREA, Casa de Pensii și Ajutoare.

Fundația APME este responsabilă de misiunea transculturală. APME a ajuns să fie una dintre cele mai dinamice organizații pentecostale de misiune din lume. De la înființarea ei în 2006 și până acum, în parteneriat cu bisericile locale, APME a reușit să trimită și să susțină mai mult de 100 de misionari, în peste 30 de țări, și să faciliteze sute de călătorii misionare pe termen scurt. În 2021, numărul total al lucrătorilor acreditați era de 76 misionari.

Fundația AREA este responsabilă de evanghelizarea în România. Fundația AREA (Alianța pentru Răspândirea Evangheliei Acasă) a fost înființată cu scopul de a revitaliza și coordona viziunea răspândirii Evangheliei și înființarea de noi biserici în România. La începutul anului 2022, în an centenar, lucrarea AREA s-a răspândit și are 12 evangheliști care au început să predice Evanghelia și să formeze biserici în 12 orașe din România.

Cultul Creștin Pentecostal – Biserica lui Dumnezeu Apostolică din România are un sistem propriu de pensii și asigurări sociale denumit Casa de Pensii și Ajutoare a Cultului Creștin Pentecostal din România. Aceasta este o casă de pensii neintegrată în sistemul public de pensii și funcționează ca persoană juridică distinctă în cadrul Cultului, având un patrimoniu propriu.

Putem constata, cu bucurie, că în cei 100 de ani care au trecut de la formarea primei biserici pentecostale din țara noastră, Dumnezeu a lucrat în mod deosebit. Cultul Creștin Pentecostal are în prezent peste 3400 biserici locale și numărul lor continuă să crească.